

Zaned ke Sena Ndariya

Comité de Langue Karang

Sorombéo

Province du Nord

République du Cameroun

1998

Langue: karang parlée dans le
département du Mayo Rey,
province du Nord
Cameroun

Traduit par: l'équipe de
traduction du Centre de
Littérature Karang

Titre français: Jeanette et la
Bilharziose

Adapté de: Atelier de Matériel pour
l'Animation (AMA)
B.P. 267, Yaoundé, Cameroun

Illustrations: Robert ULFERS --- couvert,
pages 4,5,6,7,10, 21

Illustrations adaptées: MBANJI Bawe
Ernest --- pages 8,11,12,13,14,15,16, 17,
18,19

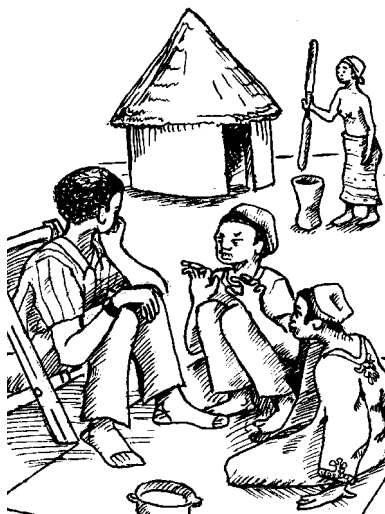
© 1998, CLK

Bay a titilu: Kerbay karaŋri ké si tul wuy ké mbuŋ ya mí na-ay. Gelke wuynzuk mbuŋ ya dale, ku sa bay si keni vul saŋwkpuh bay h̄j ap̄rmeri ba ko ya. Ku sok kerbay woyri bod bod. Ku bahri se: ko ya le, nz̄hru ya le, faŋmbol mí bay ̄kra ni, mini ko ya le, nzuk mbanari mí laɓ ni ya bale, bah ye ke mah ye mí bay haɓ fe h̄j ni mí ke mbuŋ nzuk ya bayu.

Wuyri ké sede-ay ra nzuk a mbewu
yo ke bil yah ye ba ba mahtuh, riŋ
mahtuh ra ba Zaned.

A ye, Zaned, gelke-e zih yah ye
mahbil ra dale, ke vuh mun ye, ke bahri
se: «A fe mí hah ful bay hi mí, yá bil mí
mbuŋ nzuk le?» Kandokaw mí Zaned ra
vuh mun ye ke namri riw.

Mun wah Zaned rih ké tul ye ya. Ké bil namri riw ra wah ye yó kerbay a su ya-u ké tul wuy ye ké mbuḡ gun ya ra ba ḡḡh kpatara.

Nzuk a boruri bahri se: «Ko ya le, ke lak toynay, mini ko ya le, nzḡhru mí ḡkra ni, kaḡ dale, mú si zuh nzḡhru hḡ ni.»

Nzuk a boruri sok ni bahri se: «Nzuk mbana yeri mí bay lab ni.»

Yjn yeri ba bahri se: «Mú yá wýy a boru. Mú mbuñ keni nzuk ya bo. Mú kab bay mahtuh-aw ra ge.»

Kandokaw mí ba kerbay nzukri ké ker si tul Zaned munu.

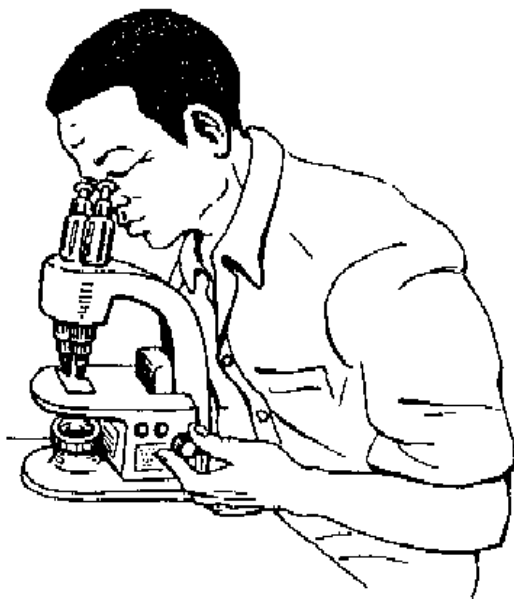

Ke bil namri riw ra Zaned t̄ah
mbamba pi, bil kara se ni ba nḡoh
kpatara pi, bay fe le, gelke-e toh t̄om
dale, ke toh ba sem.

Nam mbew kaŋ Zaned gi t̄aw yaŋ ye
ké ba nzuk mbi law ziŋ Kirisi dale, ke vuh
mun ye. Bale yaŋ ye ra baŋ hi ni baŋri

se: «Ko ya le, fe hani na ké fál bil wo mí ke hah mu gel yá bil. Kaŋ dale, mú si ké vul saŋkpuh bo hí apeŋme bá ko.»

Ké bil gelaw mí Zaned si bale,
apɛrme ra ko tom ye ke fe ko kay sena
bale, ke ko pɛhra kay ndariya mí ke sɔk
ni bahri se:

"Sena ndariya mí hah mú gel
mbuɲna. Ké bil gelaw mí apɛrme ra hɲ ni
sɔwkpuh sena ndariya ra.»

Ke hɲ ni sɔwkpuh ké-e tɯh ke gelu
gelu kandɔkaw ké' ku bah hɲ ni. Ke sɔk
Zaned bahri se, ké tɯh sɔwkpuh ra kpɯru
mah ké nzak sem ké bay kuɲ ké bil vbjri
ye mini ké tom ye kaɲto ya. Ke tɯh
sɔwkpuh ra kpɯru mah ké kay sena-u ké
bay hu riw ke mun ye.

Bol falu dale, ke el sɔk wɯy ra bahri
se: "Mu lah bay bi-ay. Su-su bay mí sɔk
mú bay sena ndariya bay mú ziɲ sena
ndariya mba.»

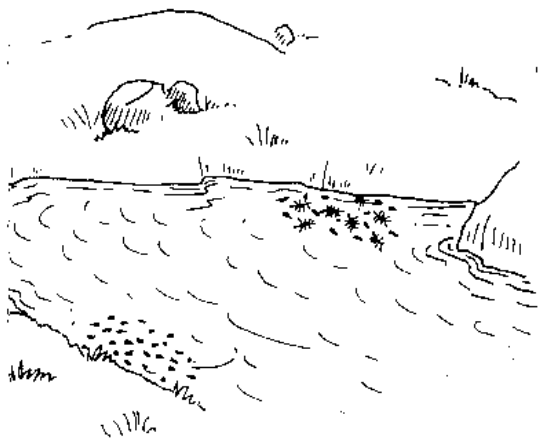
Apɛrme titil sɔk ɓay sena ra
kandɔkay:

Nzuk a haniri ké ɓil puh yɔ ɓeɓ mbih.
Ku yɔ to-tom kɔh mbih. Ku yɔ nɔ vbjri
kɔh nzak mbih pi.

Nzukayri-ay ra ku deh loko vbjri ya, ku to-tom, ku nj vbjri kuh nzak mbih Ku ker bahri se:

"Tom ke vbjri wah ké nah nj kuh nzak mbih ra ta hj sena hj nzukri ya.»

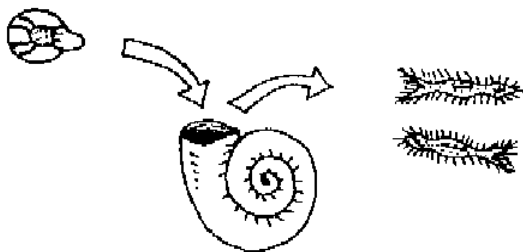
Mí,

ké bil vbjri ye mini bil tóm ye ra, p̄hra
kayri yori mah bay h̄j nun nzuk bá ko ya.
P̄hra kayri ké t̄jh ke bil vbjri ye ra, ȳ bil
mbih kpol kpol.

Vbjri ye ke tom ye ra beḅ mbih bay fe
le, p̄hra kayri ké ȳo bil vbjri ra ȳo h̄j
nzukri sena. P̄hra kayri ra nzuk mah
bay ko ke nun ya.

Ké bil mbih-aw ra nzuk mah bay ko bay bahri se:

"Mbih-ay ra, fe hul mini sena yori ra ya.»

Pąhra kayri ra rih bil ngon. Gelke ku tįh ke bil ngon dale, ku sɔb mun ba gun kay mí ku na bil mbih.

Gun kayri ra mah gelu ndį ndį ké nun nzuk mah bay ko-u ya pi. Ku dī ni ba kay sena ndariya. Kay sena ndariya ba kay ké su ya mbamba.

Nzukri ké yò bil mbih-ay ra, gun kayri rih mun woyri riw da.

Kay sena ndariya ra, nzuk mah bay ko ke nun ye ya. Nzukri ké yò bil mbih ra, ku ker bahri:

"Gun kayri ta bil mbih-ay ya.»

Ku kér bahri se kay mbew rih mun woyri ya.

Gun kayri ra ku rih mun nzuk ke
mahful hōko mun nzuk dara mí ku kal rih
mun hay nzuk báý.

Apərme sək Zaned bahri se ke ko ya
kaŋto bale, kay ndariya ra rih hōko mun
ye bale, kal yō hay mun ye. Kandokaw
sena ndariya laɓ mun ye da.

Zaned ko bay aɓɓɓe ba ketina bay fe
le, seh ké-e wɔk gar ye ké mbih ra, ke qh
sol bok ye ndj dale, ke bahri se: «Oh da
munu.»

Bale, kay sena ndariya ra ya mun ye
riw da wara munu.

Gun kay ra, ku hũh
ké mun ye, mí ku ɓu
paħra kuħri ɓáy.

Gun kay ndariya
ké rih mun Zaned ra,
gel yona woyri ɓa gel
seɗe:

- Gel a mbewu ɓa kaħra ɓil
- a nderi seɗe-u ɓa ŋgurtom.

Gelke kayuri ra hũh dale, ku ɓu paħra
peh sɔl sɔl. Paħra kayri ké peh sɔl sɔl ra
laɓ nɔk ké kaħra ɓil ké ŋgurtom ye pi, hĩ
sem tiħ ké kaħra ɓil ye. Saħwu mí, gelke
Zaned niħ vbjri mini toh tom dale, sem
yo ɓilu.

Su ya

Su-su

Apərme el bəh hı Zaned bəhri se:
«Gelke mu yih bəy ziŋ sena ndariya ya
le, mú yə bil mbih ké kay sena ndariya
nari ra ya mini ŋgoŋ yori ya.

Mun sena ndariya ké nzuk ziŋ ra, ke
ziŋ ké bil mbih. Kaŋ dale, mú kaɓ bil
mbih ya, kandəkaw ké mu sóh mbih
mini, mu wók gar, gelke mu kaɓ bil mbih
ké kay ndariya yori dale, kay ra bəy rih

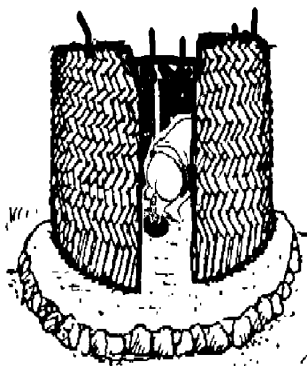
ké hqko mun wo mí ɓay kal si hay mun
wo dale, mú ziq̄ sena ndariya ra.

Gelke mu yih ɓay ziq̄ sena ndariya ya
le, mú ɗuh mbih sal dara mí mu soh ɓáy.

Su ya

Su-su

Gelke mu yih ɓay ziq̄ sena ndariya ya
le, mú niḡ vb̄iri mini mú to tom kuḡ mbih
ya.

Mbih ɓa fe ké su mbamba ɓay hi
nzuk ɓá kaɓ keni ɓa suki. Su mbamba

ḅay nzuk ḅá lek mun ye: ke soh mbih, ke soh gun ye, ke wək gar ye dara mí ke nzo pi. Kaḅ dale, su mbamba ḅay nah kər mbih ḅa suki koko ké nzuk ḅay nḅ vbjri mini ḅay toh tom kḅh ḅih ya ke tḅw mbih. ḅay fe le, gelke nah laḅ kaḅ dale, nah ḅeḅ ni. Su mbamba ḅay nzuk a suḅ suḅ le, ḅá ḅeh ləkḅ vbjri dara mí, ḅá niḅ vbjri mini ḅá toh tom kḅhri ḅáy. Gelke nzuk nḅ vbjri ke toh tom kḅh ḅil suy mini kḅh ḅih ya ke nzak mbih dale, nzukri ḅay zih keni sena. Gelke mu yih ḅay hḅ nzukri sena ya le, mú ḅeh ləkḅ vbjri dara mí mu nḅ vbjri kḅhri ḅáy.

Ké bil gelaw mí Zaned ra mbi sawkpuh
sena ndariya ra bale, sena ra oh ke mun
ye. Bol falu bale, ke ya bil mí ke mbug
nzuk. Wah ye ke yin yeri yo ke law rihna.
Nzukri riw lab mun rihna bay mbugna ye.

Mbete-ay ɔa nzuku a

riŋ nzuku

ké

puh ye

Zaned' ke Sena Ndariya

Jeanette et la bilharziose

Comité de Langue Karang
Sorombéo
1998

